

SLOŽNI IN POVEZANI

Govor državne sekretarke Mihaele Logar na kulturni prireditvi „Dan Slovenije“ na Knjižnem sejmu - Feria del Libro v Buenos Airesu 25. aprila

boljšo organiziranostjo doseči večje učinke take pomoči, naj si gre za gostovanje kulturnih skupin, zborov, strokovnih izpopolnjevanj učiteljev v dopolnilnih slovenskih šolah, zagotavljanja ustreznih učnih pripomočkov ali obiskov učencev in dijakov vaših šol v Sloveniji.

Danes zasluži še posebno pozornost vaše kulturno ustvarjanje v Argentini. Slovenski razstavniki na 25. Knjižnem sejmu v Buenos Airesu in današnja knjižna prireditev sta bile dodatno potrdilo pravilnosti odločitve našega Urada, ki je prispeval finančna sredstva za njuno izvedbo.

Zavedam se, da denarni prispevek domovine in prizadevanja veleposlaništva ne bi zadoščala za tako lepo predstavitev, če bi ne bilo vse skupaj obogateno z vašo veliko požrtvovalnostjo in solidarnostjo, z zavestjo, da se na tem sejmu predstavljamo vsi Slovenci. O tem pričajo knjižne police na slovenskem razstavnem prostoru, ki poleg knjig petih slovenskih založb na ogled postavljajo tudi nekatere tukaj tiskane knjige iz davnih tridesetih let, kakor tudi najnovejše knjižne izdaje, ki nosijo letnice s konca tega stoletja. Slovenska beseda, še več, slovenska s prozo in poezijo spletena beseda, je in bo ohranjala slovenstvo, bo dajala sok koreninam novih rodov, doma in po svetu.

Ko z zaskrbljenostjo opazujemo dogajanje v sodobni globalni družbi, ko politične, gospodarske in moralne krize človeka kot posameznika postavljajo v mlinsko kolesje odločitev velikih, ko valovi tovrstnih preizkušenj pljusajo tudi po slovenski domovini in nas podobno kot preteklost skrbi tudi prihodnost, v takih trenutkih še kako držijo besede Franceta Prešerna, zapisane v Sonetnem vencu, ko pravi:

*„Da bi nam srca vnel za čast dežele,
med nami potolažil razprtije,
in spet zedinil rod slovenšne cele!“*

Le složni in povezani bomo sposobni ohraniti slovenstvo ali kot je v teh dneh bilo moč slišati tudi v pogovorih z vami: „Slovenstvo bomo ohranili toliko časa, dokler bomo hoteli, dokler bomo sami storili vse, da se ohrani!“

Afera o Holmcu se razpleta?

Pri nastajanju afere Holmec-Vič predmet diskvalifikacije niso bili koroški policisti temveč zgolj in izključno Marko Pogorevc, je na novinarski konferenci ob predstavitvi povzetka t.i. Gričarjeve komisije poudaril generalni direktor policije Andrej Podvršič. (Neki novinar je namreč v svojem članku obdolžil slovenske policiste, da so med osamosvojitveno vojno pobili nekaj jugoslovanskih vojakov, ko so se ti že predali)

Iz ugotovitev poročila t.i. Gričarjeve komisije izhaja, da je bila odločitev za diskreditacijo Marka Pogorevca sprejeta v krogu vodstva notranjega ministrs-

tva. Pri izvajalski ravni pa sta sodelovala dva funkcionarja z vrha ministrstva, izmed katerih je eden prevzel koordinacijo aktivnosti s časopisno hišo. V tej fazi se je zbral celoten kasneje uporabljen pisni material o Marku Pogorevcu, ki so ga namerali javno diskreditirati glede njegovega vodenja spopadov na Holmcu.

Podvršič je zato predlagal kadrovske premestitve za Draga Kosa, svetovalca vlade, in Božidarja Radmeliča, pomočnika vodje sektorja. Podvršič pa bo predlagal tudi zamenjavo Vinka Gorenaka, državnega podsekretarja, in državnega podsekretarja Ž. B. in A.B., ki niso v njegovi pristojnosti.

Peterle na novinarski konferenci

Predsednik Slovenskih krščanskih demokratov (SKD) Lojze Peterle je na novinarski konferenci 23. aprila komentiral zadnje dogodke.

V SKD ocenjujejo, da je t.i. Gričarjeva komisija vzela delo zares, in so veseli, da je prišlo do rehabilitacije Marka Pogorevca, proti kateremu je bila po mnenju te komisije afera naperjena. Vendar pa v SKD računajo, da bo zgodba doživela epilog, saj vse zadeve še niso razjasnjene. Iz doslej povedanega se namreč poraja več vprašanj: jasno je namreč zdaj, da sta bila o tej zadevi relativno zgodaj obveščena predsednik vlade Janez Drnovšek in kabinet predsednika države Kučana, vendar ni bilo nobene reakcije, ampak sta dopuščala to igro, „v kolikor je ni del tega vrha naročil“. To po Peterletovih besedah postavlja pod vprašaj verodostojnost političnega vrha.

V SKD si bodo prizadevali, da bo prišlo do razjasnitve teh vprašanj tudi na parlamentarni ravni; ko bodo imeli natančen vpogled v poročilo - po Peterletovih besedah namreč ni več smiselno, da poročilo

ohranja status zaupne narave - se bodo odločili, po kateri poti bodo skušali zadevo razčistiti in od koga bodo zahtevali odgovornost. Pri tem, kot je dejal, obstajata le dve možnosti, in sicer nezaupnica ali ustavna obtožba. Po njegovih besedah si bodo v SKD prizadevali, da poročilo postane javno, saj želijo preveriti, „če držijo zadeve tudi v zvezi z nekaterimi imeni iz SKD, ki naj bi bila podvržena dosjejskemu spremljanju“.

Peterle je na novinarski konferenci tudi pojasnil, da bo o združevanju z SLS razpravljaj izvršilni odbor SKD. Na vprašanje, ali je realno, da do združitve z SLS pride še v tem letu, je odgovoril, da je po njegovi oceni to izvedljivo, vendar pa stranki še ni sta tako daleč. Ni namreč še jasno, koliko odprtih vprašanj se utegne pojaviti pri pripravi statuta in programa nove stranke. Pri pripravi teh dokumentov si bodo delo razdelile posamezne skupine; nekatera imena so že znana. Dinamika sestankov s SLS je sicer zelo živahna, naslednji sestanek naj bi bil v enem tednu.

Deseta obletnica SKD

V Celju so se 21. aprila na osrednji prireditvi ob deseti obletnici Slovenskih krščanskih demokratov (SKD) zbrali sedanji in bivši funkcionarji stranke, poslanci, ministri in vsi, ki so v desetih letih ustvarjali in gradili stranko ter z njo živeli. V nagovoru pa je predsednik SKD Lojze Peterle poudaril, da z veseljem gleda na minulih deset let, saj ima stranka danes 500 krajevnih in 192 občinskih odborov.

Po njegovem mnenju lahko Sloveniji pomagajo naprej le nove politične sile, ki so na prvih demokratičnih volitvah dobile tudi največjo potrditev. „Le z vlado, v kateri bodo imele te stranke večino bo mogoče uveljaviti dostojanstvo človeka, pravno državo in pregleden gospodarski red ter primerno regionalizacijo. Po desetih letih uspešnega dela je sedaj pred nami podoben izziv kot v preteklosti in situacija je jasna: na Slovenskem je potrebna sprememba. V ta namen je treba združiti sile s Slovensko ljudsko stranko in postaviti stranko relativne večine desnosredinskega profila ne glede na volilni sistem,“ je poudaril Peterle.

Po dolgih letih pričakovanj se pričanja proces združevanja SKD in SLS. Le tako bo v prihodnje v Sloveniji mogoče storiti tisto, kar je še potrebno storiti, nadaljuje Peterle in poudarja, da je slovenski politiki treba vrniti verodostojnost z vlado, ki se bo odločala v interesu Slovenije in ne samo v interesu strank ter povrnila že pridobljeni

mednarodni ugled Slovenije.

Omenil je tudi poročilo t.i. Gričarjeve komisije, ki raziskuje ozadja afer Vič in Holmec, ter poudaril, da je sedaj jasno, da se je pod ministrom Bandljem delalo tako kot v partijskih časih, policija pa je delala v imenu in za eno politično stranko, glavni namen pa je bil omalovaževanje nekaterih akterjev osamosvojitvene vojne ter poskus naprtiti jim nečedne posle.

Stranka SKD je nastala 10. marca 1989, najprej kot Slovensko krščansko socialno gibanje (SKSG), novembra istega leta pa kot Slovenski krščanski demokrati. Stranko že od novembra 1989 vodi Lojze Peterle. Na zadnjih parlamentarnih volitvah je stranka dobila le 9,62% glasov oz. deset sedežev v parlamentu, zato je napovedala svojo prenovu. Stranka takrat ponujenega odstopa predsednika Peterleta ni sprejela.

Srečanje NATA in sosed ZRJ ter Slovenije

Predsedniki držav in vlad 19 članic zveze NATO so 25. aprila, zadnji dan vrhunskega zasedanja zavezništva ob njegovi 50. obletnici, začeli s srečanjem s predstavniki šestih držav sosed ZRJ in Slovenije.

Srečanje je bilo namenjeno preučitvi varnostnih razmer na območju ob kosovski krizi. Generalni sekretar zveze NATO Javier Solana se je na začetku srečanja zahvalil sedmim državam za podporo in jim znovala zagotovil pomoč zavezništva. Ameriški predsednik Bill Clinton pa je Beograd znovala opozoril, da bo zveza NATO odgovorila, če bi grozil svojim sosedom.

Slovensko delegacijo je vodil premier Janez Drnovšek.

STRAN 3:

Kazen — ali odlikovanje?

Kratek pogovor z državno sekretarko

Ko se je je mudila med nami gospa Mihaela Logar, državna sekretarka za Slovene po svetu, smo ji zastavili nekaj kratkih vprašanj, na katere je rada odgovorila. Za boljše razumevanje njenega dela v uradu za Slovene po svetu bomo prihodnjič objavili njej govor, ki ga je imela v Slovenski hiši.

Kako gledate na zadevo okoli Zbornika Zedinjene Slovenije?

To vprašanje mi je bilo kar nekajkrat postavljeno. Prišlo je do klasičnega nespozazuma. Različno tolmačenje praktično istih besed.

Povedala sem že, da nisem pričakovala take reakcije na te besede, in če sem povzročila kako nepravilno reakcijo, je prišlo do tega zaradi nepoznavanja situacije in vaše specifičnosti.

Pred kratki je izjavil gospod Beller, novi predsednik Slovenske izseljenske matice, da mi praktično nismo več Slovenci in da bi bila osnovna vlo-

ga Matice ohranjati samo spomin nanje. Kako pa vi gledate na nas izseljence in kakšen bi bil vaš odnos do njih?

Mislím da smo se tudi o politiki do Slovencev veliko pogovarjali. Vedno sem zastopala uradno stališče Republike Slovenije: kdorkoli želi biti Slovenec, je Slovenec, republika Slovenija mu pa mora zato omogočiti pogoje. Za besede gospoda Bellerja odgovarja on sam in predlagam, da ga o tem vprašate vi.

Še zadnje vprašanje: kako ste se počutili med nami?

Zelo dobro. Kljub začetni tremi, če lahko tako rečem, sem pričakovala večja nasprotovanja med vami, in domnevala, da so večje razlike. Mislím, da te niso tako velike, da jih včasih bolj iščemo, in če se odločimo, da bomo iskali skupne poteze, imamo veliko možnosti za uspeh.

Hvala, gospa Logar, za te besede in za vaš obisk.

Pogovarjal se je Tine Debeljak

Iz življenja v Argentini

Tone Mizerit

Čeprav je javnost, ki je sledi razvoju dogodkov v peronistični stranki, pozorna predvsem na izid boja med predsednikom Menemom in guvernerjem Duhaldejem, so še mnoga druga važna vprašanja, ki niso povezana toliko z volilnimi rezultati kot s spremembo v dolgoletni tradiciji stranke. V tem se odloča usoda peronizma bolj kot pa v imenih, ki bodo končno sestavljala predsedniško formulo vladne stranke.

MLADINA OHRANJA IZROČILA?

Povod za to razmišljanje je trenutni položaj v peronistični stranki. Takoj ko je Vrhovno sodišče priznalo veljavnost konvencije lanskega leta v Parque Norte, ki jo je sklical predsednik Menem in na kateri so mu delegati poverili mandat za vodstvo stranke do leta 2003, je Duhalde vložil novo tožbo in sodnica Servini de Cubria je začasno prepovedala predsedniku, da bi prevzel vodstvo stranke.

Menem se na to ni oziral, temveč napovedal, da bo vseeno nastopil. Duhalde je vložil novo tožbo, obtožil vseh pet članov vrhovnega sodišča, ki so predsednika potrdili v vodilni funkciji, a vsi vemo da je napor zaman. Menem je trdo prijel krmilo stranke in sedel na mesto, na katerem Duhalde nima besede in sedaj niti zvestih ali naklonjenih ljudi.

V svoji objektivni šibkosti je predsednik dokazal, da ima še vedno dovolj moči, politične in sodne, da v stranki popolnoma pogoji delovanje guvernerja. A ta nenehna vojna ogroža prihodnost peronizma, oziroma stavlja vprašanje o novih razmerah in o stanju, kjer peronizem ne bo več peronizem.

Te dni je neki strankin veljak pozrel staro Peronovo frazo: „Peronisti smo kakor mačke. Kadar izgleda, da se pretepamo, se dejansko le množimo“. A opazovalci se resno sprašujejo, koliko starih peronističnih resnic je še v veljavi v sedanji verziji stranke, ki vedno volj zapušča stara izročila in se prilagaja novim časom in novim razmeram.

V tem smislu debata ne zadeva več le besedila tiste kitice peronistične himne, ki napada kapital in katere javno več ne pojejo. Vprašanje se stavi o samih ideoloških temeljih peronizma, o dejstvu, ali je peronizem gibanje ali stranka in končno o vprašanju, koliko peronističnih dogm še obstaja in koliko jih vodstvo samo še priznava in spoštuje.

Težko si je predstavljati dvoglavni peronizem, kjer bi bil Menem predsednik stranke, Duhalde pa predsednik države. To bi morda bilo možno z drugimi osebnostmi, a ne s tema dvema možema, polnima ljubo- sumnosti in nezaupanja.

To, da so peronisti ljudje, ki se najhitreje skregajo a tudi najhitreje pobotajo, čaka še zgodovinskega potrdila v teh časih, ko veljavnost starih izročil zakriva dvom in nevernost.

DALJNI CILJI

Ob odloku vrhovnega sodišča o veljavnosti lanske konvencije se je ponovno porodilo vprašanje tretje predsednikove dobe. Kot vedno, Menem ob tem ni rekel ne bele ne črne in se tudi ni izjavil ob raznih komentarjih. A zanimivo je, da tudi v njegovih najožjih krogih ni zaznati preveč navdušenja nad obnovitvijo te variante.

Lahko bi rekli, da je zadeva tretje dobe pokopana. A ne zato, ker bi si je predsednik ne bi želel, temveč ker bi v razvoj vladne stranke zanesla nepomirljiv spor. Eden glavnih Menemovih ciljev pa je spoštljivo zaključiti predsedniško dobo. Grozna prikazen konca Alfonsinove vlade, ko je z oblasti pobegnil šest mesecev pred ustavnim rokom, tudi njega preganja. Svoj čas smo že omenili razlago nekaterih opazovalcev, za

katere je ves predsednikov napor okoli ponovne kandidature le sredstvo, s katerim obdrži v rokah vaje dogajanja do zadnjih dni svojega vladanja. Za tedaj napovedujejo spravo med obema veljakoma in mirno sožitje vnaprej.

Seveda, mnenj je skoraj toliko kot opazovalcev in ni jih malo, ki trdijo, da če do miru le pride, ta ne bo trajen in da bo ostal le eden izmed bojnikov, tisti, ki bo končno držal v rokah formalne in realne vaje celotne stranke. A do tedaj nas ločijo še dolgi meseci.

BLIŽNJI POGOJI

Kot Menem v peronizmu, tako Alfonsin v Povezavi. Dejansko nobeden od priznanih dveh možnih kandidatov (De la Rúa in Duhalde) nima prostih rok. Čeprav je De la Rúa pred kratkim dejal, da njega nihče ne pogaja, je resnica vsaj delno drugačna. Alfonsinovi pohodi in umiki so že znani. Zapustil je vodilna mesta le zato, da se je lažje pripravil na povratek. Sedaj se o njem ponovno govori kot o predsedniku radikalne stranke v trenutku, ko se nad Povezavo zbirajo oblaki.

Opozicija je doživela čuden razvoj. Ko se je na argentinskem političnem odru pojavila Solidarna fronta, je radikalizem prestajal eno najhujših kriz v svojem obstoju. Potisnjen je bil celo na neko tretje, precej nečastno mesto, ko ga je na vsedravnih in tudi nekaterih provincijskih volitvah prekosila Fronta. Tedaj je Alfonsin privolil v Povezavo in začrtal strategijo vračanja na oblast. A priznati je treba, da je prvo mesto v Povezavi zavzemala fronta in šele drugo radikalizem.

Danes je položaj bistveno drugačen. De la Rúa je predsedniški kandidat, potem ko je prepričljivo premagal gospo Graciela na notranjih odprtih volitvah. Dve osebi Fronte (Anibal Ibarra v mestu in Graciela Fernandez Meijide v provinci Buenos Aires) sicer kandidirata za najvišje pozicije v drugi vrsti oblasti, a jasno se vidi, da imata težave in ne prodirata z lastnimi močmi. Navdušenje volilcev do Fronte se je silno poleglo. Zunanji prikaz se je tako globoko spremenil, da so zadnje čase mnogi funkcionarji Fronte nagovarjali Chacha Alvareza, naj zapusti sedanjo formalno zunanost, zavrne kravato in suknič ter naj se povrne k vetrovki, da ne bodo še naprej izgubljeni peronističnih glasov.

Mimo zunanjih izgledov je vpliv fronte tako v Povezavi kot v javnosti zelo padel. Vodilne osebnosti so se „obrabile“ ali utrudile, nekateri porazi so jih preveč prizadeli in ni več videti tistega prvotnega zagona. Verjetno je to tudi razlog, zakaj naklonjenost volilcev na raznih anketah kaže na porast Duhaldeja in upadanje Povezave. Lahko pa tudi nastopanje guvernerja proti Menemu dviga njegov ugled pri tistih, ki so sicer opozicionalno navdahnjeni, a se nočejo preveč kompromitirati s Povezavo. S tega vidika se je Duhaldejeva strategija, ki ga jasno loči od Menema, izkazala za uspešno.

Težave pa se pojavljajo tudi v „srednje-desničarski skupnosti“. Tako lahko imenujemo politično združenje, ki ga sestavljata dva bivša ministra Menemove vlade: Domingo Cavallo in Gustavo Beliz. Ob njih prisostvujemo raznim zблиžanjem in oddaljevanjem. Prvotno sta bila tesno povezana, a sedaj se te vezi vedno bolj rahljajo. Vzrok pa lahko najdemo v vedno pogostejših stikih med Cavallo in Duhaldejem. Beliz se boji, da bi Cavallo končno pobral šila in kopita in prestopil v Duhaldejev tabor. To pa bi tej tretji vredni izbiri na bodočih volitvah vzelo podlago za možnost uspešnega nastopanja. Na eni in drugi strani sicer skupni prijatelji skušajo razbliniti medsebojna nezaupanja in utrditi vezi. A resnici na ljubo moramo zapisati, da je usoda te formacije še zelo nejasna.

Feria del Libro - Dan Slovenije

Slovenski kotichek, ki ga lahko še obiščete do 3. maja. (Foto Marko Vombergar)

Dirigentka Andrejka Vombergar in predavatelj pisatelj Drago Jančar

Pogled v dvorano med nastopom Mladinskega pevskega zbora San Justo

Slovinci v Argentini

38. občni zbor Zadruga Sloga

Vršil se je v soboto, 17. aprila 1999 ob 20. uri v prostorih Hladnikovega doma, kjer ima ustanova že 15 let svojo podružnico. Občni zbor je pričel in vodil predsednik Anton Podržaj. Najprej so se člani z molitvijo spomnili 38 članov, ki so umrli v zadnjem letu.

Po izvolitvi komisij, so odborniki podali izčrpna poročila. Prvo je bilo predsednikovo poročilo. V njem je orisan položaj in odlična vloga Zadruga SLOGA ter njen lep napredek. Tajnik Franci Tomazin je poročal o številu članstva, ki leto za letom raste. V zadnjem letu je pristopilo 40 novih članov. Zadruga je štela koncem leta 1998, 3.322 članov. Blagajnik Marjan Oberžan je koncem svojega poročila dejal: „S temi rezultati v letu precejšnje gospodarske in finančne krize, a s stabilno valuto, smo

lahko zadovoljni. Sloga ni samo ohranila, ampak povečala svoj kapital in promet“.

Poročilo nadzorstva Zadruga, ki ga je podal Božo Fink, so sledile dopolnilne volitve in je za l. 1999 odbor naslednji: predsednik Franci Tomazin, podpredsednik France Hrovat, tajnik Ciril Jan, podtajnik ing. Janez Krajnik, blagajnik Marjan Oberžan, podblagajnik Marjan Petkovšek, svetovalci: Avguštin Jeločnik, Milan Keržič, Marjan Kopač, Ivan Makovec, Anton Podržaj; namestnika svetovalcev: Janez Čeč, Mavricij Kočar, nadzornik Božidar Fink, namestnik nadzornika Janez Jenko, upravnik Marjan Loboda.

Po volitvah je poročal še upravnik Marjan Loboda, nakar se je zborovanje zaključilo s prijateljsko večerjo, ki so jo pripravili člani gostoljubnega Hladnikovega doma.

KAZEN — ALI ODLIKOVANJE?

Časa je na pretek med čakanjem na možne kupce, ogledovalce knjig, ljudi, ki širijo svoje splošno kulturno obzorje, firbcev. Reka prinese tudi ljudi, ki vse vedo, ki imajo čarobne rešitve za probleme na Kosovem in vsega sveta, ki izpovedujejo svoja videnja o vsemogočih temah - vse te (pa ne naenkrat) naplavi k osamljenemu oskrbovalcu in ga zabavajo, končno pa morijo s svojimi bajnimi ugotovitvami, dokler jih reka tudi ne odplavi.

Potem je spet dosti časa, da se morem razgledati po malem bogastvu, ki ga predstavljajo knjige na slovenskem štantu na 25. buenosaireškem knjižnem sejmu.

To, kar drugi delajo po vsem sejmu, sem delal na enem samem štantu. Bral Jančarja, Kremzarja, o Lenčku, gledal slike slovenskih pokrajin in ne nazadnje - listal zajetno Temno stran meseca.

Težka knjiga, kot so bila težka leta komunistične revolucije in kasnejše diktature, je polna vsega tega, kar smo vsi vedeli, a nam je v njej potrjeno z dokumenti - torej ni izmišljevanje, kot je zaznati na raznih zapisih „svetle“ strani meseca.

Da je bila (in je še?) naša politična emigracija trn v peti komunistom v Sloveniji, tudi ni nobena pogruntavščina. V Svobodni Sloveniji, njenih Zbornikih, pa v borčevskih revijah in v vsem našem tisku so pisali naši možje, ki so z jasnimi, odločnimi in tudi trdnimi besedami poročali in ocenjevali dogodke v Sloveniji.

Torej je - po diktatorskih pojmih - logično, da ves tak tisk ni smel takrat v Slovenijo po uradni poštini poti. In če se je kje našla špranja, se je že kako uredilo, da ni mogel do ljudi.

Zato me na strani 766 kopija odločbe Oddelka za notranje zadeve skupščine občine Maribor 18. maja 1973 ni toliko presenetila. V njem odloča, da se vzame štiri paketne pošiljke, namenjene Visokoškolski in študijski knjižnici Maribor.

Bolj me je presenetil seznam zajetega tiska, ki ga je omenjeni knjižnici poslala Studia Slovenica. Na prvem mestu prvega paketa stoji naša - **Mladinska vez!!!**

Potem, ko sem prišel k sebi - sem bil ves iz sebe. Ne takrat v letu 1973 ne danes bi si ne predstavljal, da je bila vsebina Mladinske vezi tudi eden izmed trnov. Pisali smo o svojih sanjah, hotenjih, o svojih mladostnih prepričanjih, se vadili v leposlovju, poročilih, vse zabeljeno s humorjem. Seveda nismo brali v lastni gol, nasprotno - pri MV so bile v raznih dobah sijajne ekipe, - a da bi zaradi tega bili nevarni komunističnemu režimu in bili zato kaznovani (ali odlikovani?) z rdečim kartončkom...

Vsekakor me je ta ugotovitev, to častno mesto na seznamu cenzure na svoj način razveselila. Kaže, da smo bili vredni napore, ki so ga v nas vlagali starši, učitelji in vzgojitelji dolga leta.

Za konec še omembo utemeljitve (izgovora) odloka: ker so pošiljko smatrali za tuji tisk, ki je uvožen v državo brez dovoljenja (dovoljenje pa je izdajal zvezni - jugoslovanski - sekretariat za notranje zadeve v južnem Beogradu). Spomnila me je na Slovence-tujce, za katere nas smatra novepečeni predsednik društva za tujce (pardon, izseljence) dr. Anton Bebler. A to je druga zgodba - že iz današnjih dni...

Gregor Batagelj

Maccanico je povedal, da je za uvedbo hitrega postopka potrebno pridobiti soglasje vseh strank. Menil je, da bi to oviro lahko premagali kmalu in zakon sprejeli vsaj v matični komisiji.

Ljudska stranka (PPI) je postopek sprejemanja zakona blokirala s popravki, ki predlog zakona povsem spreminjajo. Popravki so prišli na pobudo tržaške veje stranke. Sekretar te stranke je v pogovoru z Jurijem predlagal srečanje s predstavniki slovenske manjšine, na katerem bi odpravili nesporazume. Marini je izrazil tudi željo, da bo obiskal Slovenijo in navezal stike s Slovensko ljudsko stranko.

Državni sekretar Juri je vse tri sogovornike v Rimu tudi seznanil, da je slovenski parlament nedavno sprejel deklaracijo, v kateri zahteva, da slovenska manjšina hitro dobi ustrezen zaščitni zakon.

Razstava počitniških dni

Leto za letom se med počitnicami otroci Balantičeve šole zbirajo pod okriljem Našega doma, da pametno izkoristijo prosti čas, ki ga imajo na razpolago. Kako pomembna je ta priložnost, vam sama razstava lahko pove. Z delom se spodbuja otroška domišljija in prihajajo na dan vse sposobnosti otroka, ki večkrat ostanejo prikrte, če ne pride do možnosti, kjer naj bi jih udeležil. Pa ne samo to. Sami vemo, kako je potrebno, ne le da se otroci kaj lepega naučijo in ustvarijo, pač pa se urijo v lastnostih, ki so zelo pomembne za življenje: načrtovanje in izpeljava dela potrebujejo pozornost, stalnost, urejenost, potrpežljivost ob rešitvi raznih problemov, varčevanje, s katerim razpolagajo, spostovanje do vzgojiteljev in sošolcev, s katerimi delajo, odprtost do drugega, kateremu lahko pomagajo... in se bi lahko naštevati. Posebno pa zahvala Bogu, kateremu smo se vsakič priporočili, ker nam je preko dobrin nudil bogastvo teh srečanj.

Nismo pa pozabili, da smo Slovenci, in smo spodbujali za govorjenje tega lepega jezika, ki nam je bil dan.

Na razstavi v spodnjih prostorih Našega doma ste si lahko ogledali dela ustvarjalnih rok treh skupin. Mlajši so se urili z lepljenjem, nizaranjem, barvanjem. Tako so nastali rožni venčki, namizni okvirji, kocke, lesene kravice in psički, svilene rutice... Srednja skupina se je poglobljala v nove tehnike barvanja s posebnimi barvami za les, steklo ali blago. Občudovali ste lahko lične lesene posodice s slovenskimi vzorci, steklene podstavke za kozarce, koledarje, prtičke, zanimive knjige, ki služijo kot vaze, vezene s križci, albume, okvirje z blaga, škatlice s sladolednimi paličicami... Starejša skupina pa je dokazala, da vaja dela mojstra, kajti toliko zaporednih let počitniškega dela pusti lepe sadove. Barvanje jim je bilo v posebno veselje. Les, steklo in navadno ter svileno blago so jim postali domači. Ustvarjalnost so dokazali na steklenih taksah; lesene notese so poslikali z narodnimi vzorci; vinoteka je bila pravi izziv, prav tako barvanje svilenih rut; pručke za deklisano sobo, brisače z vrtnicami, vezene s križci na blazinah in nahrbtniki so nam dokazali, da so otroci res svoj čas koristno uporabili. Za delo je bilo poskrbljeno, za razvedrilo v naravi pa tudi. Tako smo se ob

sredah popoldne odpeljali na kinto in se tam naužili sonca, vode in svežega zraka.

Vsa pohvala otroški skupini, ki je letos štela sto (100) članov. Bili so zelo pridni in ubogljivi!

Vemo pa, da te razstave danes ne bi bilo, če ne bi v ozadju stala močna in povezana skupina oseb, ki svoj prosti čas posvečajo z ljubeznijo vzgoji otrok, ki so nasa bodočnost. Tem šestnajstim sodelavcem: Nežki Kržišnik, Kristini Qualizza, Marti Petelin, Francetu Bidovcu, Tonetu Oblaku, Anici Zakrajšek, Marija Štrubelj, Ireni Godec, Beti Štrubelj, Rozki Likozar, Marti Krajnik, Lučki Uštar, Saški Urbaničič, Alenki Fantini, Metki Zafra, Nuški Draksler in Magdalenii Žgajnar iskren Bog plačaj. Ravno tako tudi še vsem skritim dobrotnikom, ki so nam pomagali pri skončavanju del, saj smo jih skupno naštel skoraj petsto!

Za konec pa še misel: S skupnimi močmi, veseljem in medsebojnim razumevanjem in ljubeznijo lahko ustvarjamo. Tega dela je Bog vesel in ga blagoslovljaj!

Danica Malovrh

Fotografije E. Bavčarja

Galerija LIPA (Links for International Promotion of the Arts) je v Washingtonu priredila razstavo fotografij slovenskega umetnika Evgena Bavčarja, ki jo je s kratkim nagovorom odprl premier Drnovšek.

Bavčar je eden najbolj znanih slovenskih esejistov in umetnikov v svetovnem merilu. Rojen je bil leta 1946, pri desetih letih pa zaradi eksplozije mine izgubil vid. Prvo fotografsko razstavo je imel leta 1987 v Parizu, nakar je razstavljal po celem svetu, največ po Evropi in Latinski Ameriki. Veliko svojega dela je namenil fotografiranju ljudi in pokrajine iz svojega rojstnega kraja Lokavec pri Ajdovščini. Bavčar je med drugim fotografiral monaško princeso Caroline, Catherine Deneuve ter druge. Vida ni izgubil naenkrat, ampak mu je počasi pešal. „Če zapreš oči, podobe govore v tišini,“ je dejal za Life Bavčar.

AMBROŽ KODELJA

Temna stran meseca in Edvard Kocbek

V nedeljo, 31. januarja, se je v Muzeju novejših zgodovine in ljubljani zaprla razstava Temna stran meseca — kratka zgodovina totalitarizma v Sloveniji. Razstavo se je v dveh mesecih ogledalo skoraj 12.000 obiskovalcev iz domovine in tujine. Tak obisk v tako kratkem času sodi med rekorde, ne samo v Sloveniji, ampak tudi drugje.

V Primorskem dnevniku je 22. januarja o tej razstavi spregovorila tudi ga. Nadja Maganja s prispevkom: „Temna stran meseca: Kocbekovi mikrofoni“. Vesel sem bil njenega prispevka! Seveda bi lahko o Kocbeku povedali tudi drugače, kot je poznano.

Eno je Kocbek kot literat, drugo kot človek in politik. Tisti, ki smo Kocbeka poznali, bi lahko napisali še marsikaj. Končno pa, le zakaj bi ne čakali, kot sem jaz s tem prispevkom od 22. januarja do danes. „Vse ima svoj čas, piše v Svetem pismu...“

Kot minister v prvi slovenski vladi je Kocbek prišel tudi v Goriška Brda. Doživel je svojstveno potovanje po Soški dolini do Plavi in nato po makadamu po tisti nemo-

goči cesti, ki je postala okno v svet Bricem po 15. septembrom 1947 do Vrhovlja in nato dalje... Priznam, da je vsa tista Briška romantika ob takšni cesti splahnela, verjetno ne samo njemu, ampak tudi šoferju, ki je med vožnjo klel, pa končno tudi nam, ki smo bili s tisto nemogočo cesto veliko let povezani s sorodniki... V Medani se je med drugimi srečal tudi z g. Srečkom Šuligojem, tamkajšnjim duhovnikom. Med pogovorom se je Kocbek zahrzl v Furlanijo in rekel: „Ali ne bi bilo bolje, da bi Brda prišla pod Italijo!“ Duhovnik Srečko Šuligoj pa je z bolečino v sreu dostavil: „Gospod profesor, samo tega ne!“ in redkokdaj se mu je dogodilo, tedaj se mu je, je začel jokati...

Kakorkoli že, sentimentalno, realnost, prevelika duhovnikova navezanost na slovenstvo in na našo domačo zemljo... Srečko Šuligoj, tedanji duhovnik v Medani, je ob tej Kocbekovi izjavi jokal! — Bilo je na žalost tako! (Nadaljno presojo prepučam vsem, ki boste to brali).

Primorski dnevnik, 2. marca 1999 (okrajšano)

Pogovori v Rimu

Državni sekretar v zunanem ministrstvu Franc Juri je 19. t.m. obiskal Rim, kjer se je na italijanskem zunanem ministrstvu srečal s kolegom Umbertom Ranerijem, pogovarjal pa se je tudi s predsednikom ustavne komisije zbornice Maccanicom in sekretarjem Italijanske ljudske stranke (PPI) Marinijem. Osrednji namen njegovega obiska je bila spodbuditev postopka za sprejetje zaščitnega zakona za Slovence v Italiji. Vsi trije sogovorniki so Juriju dali vedeti, da se zavedajo, kako pomembnega pomena je razvoj dvostranskih odnosov in sprejetje zaščitnega zakona. Vsi so tudi obljubili svojo podporo in pomoč za sprejetje tega zakona še v času sedanje vlade.

Gospodarski vestnik

Slovenske latinskoameriške trgovske zbornice

Občni zbor Trgovske zbornice

Ena izmed najmlajših ustanov v naši skupnosti je **gotovo Slovensko latinsko-ameriška trgovska zbornica**. Ustanovljena je bila po rojstvu samostojne slovenske države. Njen namen je povezovati slovenske podjetnike v Argentini in pospeševati k vedno večji in bolj uspešni trgovski izmenjavi med Slovenijo in Argentino ter preko nje z državami ki tvorijo Mercosur.

V ponedeljek, 26. t.m. je Zbornica izvedla svoj osmi redni občni zbor. Res lepo število članov se je zbralo v prostorih Slovenske hiše v Buenos Airesu. Zbor je bil dobro pripravljen, saj je tajništvo vsem članom predhodno dostavilo celotno gradivo o delovanju v preteklem obdobju: letno poročilo, bilanco, sklep nadzornega odbora in tudi strokovni pregled finančnega delovanja. Zato je bil potek občnega zbora hiter in brezhiben.

Po pozdravnih besedah predsednika Hermana Zupana sta bila določena za overovatelja zapisnika arh. Zorka Gris in Danijel Bohinc, za volilno komisijo pa Andrej Kostelec, Marjan Petkovšek in lic. Gregor Hribar. Zatem je tajnik lic. Marko Amon podal potanko tajniško poročilo. Pregled čez delovanje v preteklem letu je dopolnil predsednik Herman Zupan, nakar je v imenu nadzornega odbora Jože Šenk povabil navzoče člane, naj potrdijo razrešnico odboru, kar je bilo soglasno sprejeto.

Sledile so volitve. Po štatutih se izmenoma vsako leto spremeni sestava polovice odbora. Letos so volili predsednika, tajnika, blagajnika, dva odbornika in enega namestnika ter dva člana nadzornega odbora in enega namestnika. Soglasno je bila potrjena odborova lista. Odbor v novi sestavi tvorijo: predsednik Herman Zupan; podpredsednik Marjan Loboda; tajnik lic.

Marko Amon; namestnik lic. Andrej Troha; blagajnik inž. Peter A. Podržaj; namestnik lic. Franci Gorše; odborniki Ciril Oblak, cont. Gregor Hribar in Marjan Petkovšek; namestnika Pavel Bajda in lic. Janez Pleško; nadzorni odbor inž. Jernej Dobovšek, Janez Osterc in prof. Tine Vivod; namestnika Jože Šenk in Klemen Železnik. Z zahvalo za izkazano zaupanje je predsednik Herman Zupan zaključil formalni del občnega zbora.

Ob prigrizku je sledil drugi del srečanja naših podjetnikov in profesionalcev. Najprej je opolnomočeni minister na veleposlaništvu Republike Slovenije v Buenos Airesu Tomaž Kunstelj podal sliko trenutnega gospodarskega položaja v Sloveniji. Omenjal je uvedbo davka na dodatno vrednost, spremembo pokojninskega sistema in razne makroekonomske činitelje. Omenjal je tudi priložnost srečanja in spoznavanja slovenskih gospodarstvenikov vsega sveta, kot je bilo lani organizirano srečanje zdravnikov v sklopu Svetovnega slovenskega kongresa. Za tem pa je priznani ekonomist Marko Rebozov prikazal svetovni gospodarski položaj, omenjal zadnje krize, od Mehiške preko vzhodne ruske do Brazilske in začrtal možno pot gospodarskega razvoja v Argentini in Mercosurju. Obe predavanji sta želi sprošno priznanje, debata po enem in drugem pa je bila tako živahna in včasih celo napeta, da so navzoči izrazili splošno željo po sličnih srečanjih. Oseben pogovor se je potem raztegnil še do pozne ure.

Osmi občni zbor Slovenski latinskoameriške trgovske zbornice je pokazal zanimanje naših podjetnikov za to ustanovo, ki stopa utrjena v deveto leto svojega obstoja.

-e. -t.

Ob desetletnici Kanadskega slovenskega kongresa

V soboto, 13. marca je v Torontu Kanadski slovenski kongres slavil 10-letnico ustanovitve kongresne konference SSK, ki je bila združena z rednim občnim zborom in z kulturno porireditvijo. Občnemu zboru so ob polni dvorani članov KSK prisostvovali tudi iz Ljubljane dr. Janez Dular s soprogo, predsednik SSK dr. Jože Bernik s soprogo, častni konzul Jože Slobodnik, predsednika Vseslovenskega odbora ter Slovensko kanadskega sveta in župniki slovenskih cerkvenih občestev.

Po pozdravih je predsednik KSK dr. France Habjan podal daljše predsedniško poročilo, v katerem je poudaril, da KSK nadaljuje kongresno idejo, kot je bila oblikovana in sprejeta na ustanovnem kongresu leta 1991 v Ljubljani, povezovati vse tri Slovenije, zdamsko, zamejsko ter Republiko Slovenijo na izvenstrankarski osnovi. Nato je poročal o opravljenem delu v preteklem letu in sicer o zbiranju arhiva, o dejavnem sodelovanju KSK pri Slovenskem radiu ter pri Glasilu kanadskih Slovencev, pri sodelovanju pri skupnih nastopih z drugimi organizacijami, o uvedbi Interneta in o odnosih KSK s Svetovnim slovenskim kongresom ter o pomembnosti Zakonskega osnutka za Slovence brez Slovenskega državljanstva, ki je končno prestopil prag slovenskega parlamenta v nadaljnji postopek.

Nadrobno je potem poročal o sodelovanju in projektu študija gerontologije uni-

verze v Mariboru in McMaster University iz Hamiltona. Prof. Jerry Ponikvar, predsednik sveta KSK in vodja projekta, je nato poročal o nastajanju programa gerontologije med obema univerzama in obisku in izmenjavi profesorjev za to stroko.

Dr. Janez Vintar je v daljšem poročilu opisal potek zbiranja dokumentov o prvih slovenskih naseljencih v začetku tega stoletja v rudarskih naseljih v Severnem Ontario, podpredsednik dr. Stane Bah je poročal o odnosih med slovenskima univerzama z kanadskimi, blagajnik Stane Kranjc je poleg dobro pripravljene blagajniškega poročila prisotnim sporočil, da bo KSK pričel z organiziranim delom glede naslednjega kanadskega cenusa, ki bo 2001. Namen je obvestiti slehernega slovenskega rojaka v Kanadi, da se bo prijavil kot Slovenec, hkrati pa bo tudi KSK navezal stike z osrednjim kanadskim statističnim uradom glede sodelovanja. Karel Vegelj je navzočim prikazal delo z Internetom in vse slovenske organizacije povabil k sodelovanju in občevanju po Internetu. (Naslov <http://SLOkongres.ca/>) Volitve so pokazale, da vlada med člani zaupanje v sedanji odbor, tako da so odbor ponovno potrdili.

Po občnem zboru je bila v veliki dvorani kulturna prireditev in sicer slovenski govor podpredsednika SSK dr. Janeza Dularja in koncert baritonista prof. Marcusa Bajuka ob klavirski spremljavi pianista prof. Andreja Jarca.

Oman o združevanju SLS in SKD

Združitev med SLS in SKD bo sedaj bistveno težje izpeljati kot pred sedmimi leti. Obe stranki imata za seboj že nekaj politične zgodovine in imata svoje kadre. Združitev bo najbrž terjala ogromno pogovorov in priprav. Zato tudi ne pričakujem, da jo je možno izpeljati na hitro. Poleg tega pa tudi mediji dajejo temu prevelik poudarek in vse potencirajo; stvar je namreč bolj v povojih, kot se zdi po odmevih v javnosti, je v pogovoru za Delo dejal Ivan Oman, oče ideje o združitvi obeh strank. Po mnenju Omama bi trezno politično gledanje, ne glede na volilni sistem, lahko vodilo v združitev.

Če ti stranki ugotovita, da imata identično politično usmeritev, potem se lahko začeta pogovarjati. Če tega ne ugotovita oziroma če tega ni, potem je vse nesmiselno. Morda se je SLS res pripravljena pogovarjati tudi zato, ker Peterle združitve ne pogojuje več z izstopom SLS iz vlade, je dejal Oman. Čeprav je član SKD, kot ime nove stranke zagovarja Slovenska ljudska stranka. „Konec koncev je ta hip SLS močnejša od SKD, seveda pa je drugo

vprašanje, kaj bi v tem trenutku prinesle volitve,“ je poudaril Oman.

Po mnenju Omama je bil ugoden čas za izpeljavo združitve obeh strank tedaj, ko je to želel storiti on. Zdaj pa ugodnega časa ni več. Morali se bodo potruditi še v letošnjem letu, če bodo prihodnje leto želeli skupaj kandidirati na volitvah. Medtem pa bodo morali najti nekoga, ki bo lahko predsednik stranke.

Takega, ki bo za vse sprejemljiv. Kot pravi Oman, sam funkcije predsednika stranke ne bi sprejel pod nobenim pogojem. Meni pa, da bi bil dr. France Arhar, guverner Banke Slovenije, lahko odlični predsednik vlade ali predsednik stranke in da bi bil sprejemljiv za obe strani. „Če hočejo imeti močno stranko, bi bilo najbolje najti kakšnega tretjega človeka. Pa ne koga iz vrha strank, še takega ne, ki je blizu vrha, ker bi to vodilo v čudne situacije,“ opozarja Ivan Oman. Ne izključuje pa tudi možnosti, da do združitve ne bi prišlo prav zaradi tega, ker se stranki ne bosta mogli zediniti okrog vodenja stranke.

Ljubljana, Delo, 19. aprila (po STA)

Nuncij Farhat na obisku v Mariboru

Na povabilo mariborskega škofa Franca Krambergerja se je 21. aprila na delovnem obisku v Mariboru mudil apostolski nuncij Edmund Farhat in njegov svetovalec Miguel Maury Buendia, ki sta se srečala tudi z mariborskim županom Borisom Sovičem. Pogovarjali so se o aktualnih vprašanjih, ki zadevajo lokalno Cerkev in mestne oblasti. Farhat je med drugim sogovornike seznanil, da bodo zaradi priprav na papežev obisk in beatifikacijo škofa A. M. Slomška prihodnji mesec Slovenijo obiskali predstavniki Svetega sedeža. V okviru pogovora pa so sogovorniki načeli tudi nekaj nerešenih vprašanj glede lokacijskih zapletov okrog novih cerkva, zlasti pa vprašanje denacionalizacije in prostorskih rešitev za škofijsko gimnazijo A. M. Slomška.

Nuncij je ob tem poudaril, da Cerkev nikogar ne preganja in si ne želi nobenih novih krivic. Hkrati pa seveda za svoje delovanje na verskem, vzgojnem in socialnem področju potrebuje sredstva, ki so za to potrebna. Če so ljudje Cerkvi izrazili zaupanje v njene vzgojne ustanove, potem s tem Cerkev dela v korist celotne družbe in pričakuje konstruktivne rešitve s strani predstavnikov oblasti.

Župan Sovič je izrazil pripravljenost za rešitev vseh problemov, kar pa zahteva svoj čas. Dogovorili so se tudi, da se predstavnike Cerkve kot pomembnega denacionaliziranca vključi pravi čas v razprave o možnih rešitvah prostorske stiske škofijske gimnazije. Nuncij je v pogovoru z županom in predstavniki gimnazije dodal, da Cerkev ne zahteva nič izrednega in da se je vedno pripravljena dogovoriti.

Koncert omenjenih umetnikov je bil enkratno umetniški dogodek za slovensko skupnost v Velikem Torontu. Umetnika sta posegla v svetovno in domačo glasbeno zakladnico in jo tudi umetniško dovršeno podala. Prijetno obarvan bariton in sproščeno umetniško podajanje prof. Bajuka in temperamentna klavirska spremljava prof. Jarca sta osvojila številne gledalce in jih tako navdušila, da sta morala dodati več pesmi, predvsem skladatelja Ipvaca.

F.H.

Slovinci berejo zelo malo

V javnomnenjski raziskavi Nedela, ki je bila 25. aprila ob tednu knjige namenjena bralnim navadam Slovencev, se je izkazalo, da nobene leposlovne knjige nikoli ne kupi skoraj natanko polovica vprašanih, prav toliko pa jih je tudi priznalo, da v zadnjem letu niso prebrali nobene knjige.

Dobra četrtina anketiranih kupi leposlovno delo redko, z več kot petimi leposlovnimi deli letno pa svojo knjižnico obogati le 4,3% anketiranih. Več kot pet leposlovnih knjig je v zadnjem letu prebralo 15,8% anketiranih.

Na lestvici najbolj branih žanrov prepričljivo vodijo romani najrazličnejših vsebin. Kar 26% vprašanih najraje bere družbene in družabne romane, slabih 17% zgodovinske romane, 13,9% vprašanih pa najraje poseže po kriminalnih romanah. Sledijo življenjski in pustolovski romani, le 3,7% anketiranih pa najraje bere strokovno literaturo. Na dnu lestvice so poezija (dva%), dramatika (1,1%) ter satira in humor (0,7%). Sodeč po rezultatih tokratne ankete, ki jo je opravilo Delo Stik, slaba petina (17,6%) Slovencev knjig sploh ne bere.

Čuček odlikovan...

tudi za knjigo

Sramota umira počasi?

Društvo novinarjev Slovenije je podelilo nagrado za življenjski prispevek k razvoju slovenskega novinarstva letos Janezu Čučku, novinarju TV Slovenija, ki praznuje tudi 40-letnico dela v medijih. K njegovemu življenjskemu prispevku spada tudi njegova knjiga *Sramota umira počasi*, s katero je hotel umazati našo politično emigracijo, ko ga je komunistični in diktatorski režim, katerega pokorni sluga je bil, poslal semkaj s takim sramotnim naročilom. Po osamosvojitvi se je malo odmaknil, danes pa sprejema nagrade za svoje umazano in lažno delo.

Nagrade še prejmejo Majda Štruc (Delo), Franček Jauk (RTV center Maribor), Jure Pengov (RTV Slovenija), Neško Podobnik, urednik mesečnika Alpine (Delo - življenje), Mojca Lorenčič (Dnevnik) in Peter Žerjavič (Večer).

Novice iz Slovenije

Pisali smo pred 50 leti...

LJUBLJANA - Ustvarjanje grafika in scenografa Jožeta Spacala, je ob njegovi 60-letnici in 30-letnici razstavljanja predstavljeno v galeriji Tivoli s 102 grafičnimi listi iz obdobja od leta 1971 do 1992, pretežno v tehniki barvne akvatinte in barvnega sistotiska. Likovni kritik Jure Mikuz je za osrednje vodilo in motivno izhodišče Spacalovega grafičnega ustvarjanja označil „eksplozijo in njeno energijo kot počelo življenja, bivanja in obstajanja“. Za svoje grafike, mozaike in scenografije je Spacal prejel celo vrsto nagrad doma in na tujem.

LJUBLJANA - Pri izobraževalnem založništvu DZS je izšla druga knjiga iz trilogije Slovenska književnost avtorja akademika Franca Zadravca, ki zajema čas od moderne prek ekspresionizma do socialnega realizma oziroma od 90-ih let 19. stoletja do leta 1945. Prva knjiga avtorja Jožeta Pogačnika je izšla lani in je zajela obdobje od Brziških spomenikov do konca realizma. Na predstavitvi je med drugim dr. Zdravec v zvezi z novjšim izpostavljanjem književnosti s t. i. temne strani meseca poudaril, da ne moremo pozabiti, kako je bilo slovensko pisateljsko pero od Trubarja naprej pod tem ali onim nadzorstvom. Navedel je številne primere preganjanja slovenskih pisateljev, prepovedi njihovih del in drugih oblik zatiranja zaradi zapisane besede.

LJUBLJANA - Družba za avtoceste je s tremi domačimi gradbenimi podjetji podpisala pogodbi za izvedbo glavnih del na prvi etapi avtocestnega odseka Vranksko - Blagovica. Celotni odsek je dolg 16,8 km in ga bodo gradili v dveh etapah: najprej 8,6 km dolg pododsek Vranksko - Trojane, nato pa 8,2 km dolg pododsek Trojane - Blagovica. Po prvem se bo moč peljati predvidoma v letu 2002, druga etapa pa naj bi bila končana leto pozneje.

LJUBLJANA - Predsednik albanskega Rdečega križa (RK) Shyqyri Subashi se je na poti v Ženevo ustavil v Ljubljani in se sestel z generalnim sekretarjem slovenskega RK Mirkom Jeleničem. Gre za prvi obisk albanskega RK v Sloveniji, čeprav slovenski RK z njim sodeluje že od leta 1993. Pogovor je tekel o hudih človekoljubnih razmerah v tej državi, kamor dnevno prihaja več tisoč beguncev s Kosova.

LJUBLJANA - V samozaložbi ARS Nove ustvarjalne skupnosti bo spet zaživela zabavno-satirična revija Pavliha, ki bo poslej mesečnik. Prva številka obujenega Pavlihe bo izšla v nakladi 10.000 izvodov, je napa-

vedal snovalec Pavlihe ter njegov glavni odgovorni urednik Iztok Čebašek. Ob Pavlihi pa je, čeprav povsem ločeno, izšla tudi Pratika za tretje tisočletje, že šesta pratika izpod peresa Evgena Juriča, enega od nekdanjih urednikov Pavlihe.

LJUBLJANA - Izkušena arheologinja in konservatorka Iva Mikl Curk je napisala „Arma Virumque...“ (začetek verza iz Vergila), ki je „nesuhoparno, domala esejistična“ knjiga, namenjena razmišljajočemu bralec, ki bo lahko ugotovil, da časovno sorazmerno oddaljena doba „po lastnostih njenih ljudi ni tako daleč“. „Ob tvarnih virih o rimski dobi na Slovenskem“, kot se glasi podnaslov knjige, avtorica skicira pestro podobo rimskega družbenega, pa tudi družinskega oz. zasebnega življenja na Slovenskem v obdobju med letom 753 pr. Kr. in koncem petega stoletja po Kristusu.

NEW YORK, ZDA - Slovenska pianistka Dubravka Tomšič je popolnoma prevzela poslušalce v dvorani Alice Tully Hall newyorškega Lincoln Centra, ki so spremljali njen recital, podobno pa je bilo tudi s kritiki, ki so njeno igranje primerjali z nastopi največjih glasbenih virtuozov tega stoletja. Med drugimi je New York Times zgodbo o predstavi Dubravke Tomšič, ki jo je pripravil Newport Music Festival, objavil na prvi kulturni (umetnostni) strani in slovensko umetnico v nekaterih pogledih ocenil kot celo boljšo od njenega učitelja Arthura Rubinsteina.

VIPAJSKI KRIŽ - V kapucinskem samostanu Vipavskem križu se je začel Mednarodni znanstveni simpozij o Janezu Svetokriškem (1648-1714), nadaljevanje projekta znanstvenega preučevanja in vrednotenja znamenitega slovenskega baročnega prozaista v literarnem, teološkem in zgodovinskem kontekstu tistega obdobja. Predsednik pripravljalnega odbora simpozija je akademik prof. dr. Jože Pogačnik, na čelu častnega odbora pa je predsednik SAZU akademik prof. dr. France Bernik. Nekaj več kot 20 sodelavcev simpozija, med njimi posamezni raziskovalci iz Italije, Nemčije in Hrvaške, se je posvetilo literarnozgodovinskim, jezikoslovnim in teološkim plastem dela Svetokriškega ter predstavilo svoje poglede. Madžarskegi slavisti in poznavalec baročne literature Andreasa Angyala pravi, da je Svetokriški „eden najbolj značilnih in pomembnih predstavnikov retorske proze“ (t.j. takratnega leposlovja) Evrope ob koncu 17. stoletja.

POOSTRENA PROTIVERSKA PROPAGANDA

V zadnjem času si titovi komunisti zelo povečali protiversko propagando. Po šolah in posebno po državnih zavetiščih za osirotele otroke komunistične učiteljice otrokom stalno govore, da ni Boga in se norčujejo iz verskih svetinj. Partijska „elita“ je po Sloveniji načrtno začela podirati križe in ostala verska znamenja. Ljudje so ogorčeni nad prostaštvom in pokvarjenostjo komunistov in njihovih pomagačev ter jim odgovarjajo na način, da še v večjem številu zahajajo v cerkve.

„UČITELJICA“ NA SLOVENSKEM IZSELJENIŠKEM ODRU

Slovenski izseljeniški oder je v nedeljo 24. aprila uprizoril v cerkveni dvorani v Ciudadeli Niccodemijevo komedijo „Učiteljica“ Po „Razvalinah življenja“ je to njegova

druga predstava. Zgodba o učiteljici je šla že po vseh slovenskih odrih doma in v taboriščih. Igrali pa so jo tudi že v Buenos Airesu.

Predstava je pokazala, da oder razpolaga z res dobrimi igralci. Niso pa še dovolj vkomponirani v tempo in napetost. Majhna razsežnost odra pa je gotovo precej zakrivila, da ni bilo kretanje po odru lahkotno.

Med posameznimi prizori sta pela kplete dva pevca ob gitari.

Domači župnik je tokrat osebno počastil prireditev ter v odmoru nagovoril Slovence, jih pozdravil in jim čestital.

DRUŠTVENE VESTI

Slovenski izseljeniški oder v Ramos Mejiji je nakazal društvu Slovencev ves čisti dobiček - 250 pesov - od zadnje predstave „Učiteljice“ kot svoj prispevek za slov. emigracijo. Iskrena hvala!

Svobodna Slovenija, št. 17; 28. aprila 1949

Slovenija moja dežela

Kraška hiša

Kmečke hiše v Sloveniji so zelo različne glede na pokrajino. Gorenjske so drugačne od dolenskih, prekmurske pa so spet popolnoma tipične za ravninske kraje. Saj je znano, da je Slovenija stičišče kultur, naravnih danosti in vplivov.

Dediščina arhitekture ali bivalne kulture na Krasu daje v primerjavi z drugimi slovenskimi predeli najbolj enotno podobo. K temu prispeva velik delež že gradivo samo, to je kamen, (saj vemo, da lesa tam skoraj ni, gradbenega pa še manj), posebna oblika oblika položnejših streh, ki so krite s kamnitimi ploščami („škle, škrlj“) ali opečnimi korci ter z visokimi zidovi obdana dvorišča („borjači, korte“).

Dominantno zunanega bivalnega okolja z dvoriščem predstavlja tudi kamnit vodnjak. Glavno „sporočilo“ stavne dediščine v tem kraškem sredozemskem svetu pa je osrednji prostor vsake hiše, to je kuhinja z nizkim odprtim ognjiščem, nad njim pa napa, ki odvaja dim v zidan dimnik ali kamin. Ognjišče skoraj po pravilu izstopa iz stavne mase in nad njim se pne dimnik. Model kraške kuhinje z odprtim ognjiščem je tudi izziv sodobnemu načrtovanju bivalnega prostora. Tudi so kraške vasi gručasto strnjene okoli cerkve in postavljene v zatišje, saj imajo tam dosti vetra in celo znano kraško burjo, ki je nekoč celo v Trstu preobračala meščane.

NOVICI S PRIMORSKE

SLOVENSKI VINOGRADNIKI IZ Konzorcija za zaščito vin s kontroliranim poreklom Kras in Brda so se udeležili najpomembnejšega italijanskega vinskega sejma Vinality v Veroni. Na sejmu je bilo skupaj 2.400 razstavljalcev iz 24. držav.

MLADI ŠAHISTI iz osnovne šole z Vrha sv. Mihaela so na deželni in državni tekmovalni dosegli lepe uspehe. Še posebno se je odrezal Matija Cotič, ki je osvojil prvo mesto med posamezniki, mlajših od deset let.

Osebne novice

Poroki: 13. marca 1999 sta se poročila v kapeli Sv. Frančiška, v kraju San Pedro, **Marija Korenčan in Diego Canabal**. Poročil ju je g. Janez Cerar. Za priči sta bila Dejan Korenčan in Raquel Canabal.

V soboto, 24. aprila sta se poročila v cerkvi Marje Pomagaj **Ana Marija Selan in Franci Miklavc**. Priče so bili njuni starši Ciril Selan in Marija Ris Selan ter France Miklavc in Viktorija Štefančič Miklavc, poročil pa ju je prelat Jože Škerbec. **Čestitamo!**

Slovenija in šport

PARIZ, Francija - Slovenske ritmične gimnastičarke so na močnem turnirju v Parizu, kjer nastopajo tekmovalke iz 30 držav, v skupinskem mnogoboju zasedle osmo mesto. Zmagale so Grkinje pred Ukrajinkami in Japonkami. Maja Gradinjan, Mojca Rode, Nina Vengust, Anja Čuček in Tina Čas so se uvrstili tudi v finale vaj z obročem in trakom ter vaje s kijem.

ZAGREB, Hrvaška - Prvi dan mednarodne veslaške regate Croatia open na Jarunu so slovenski veslači v članski konkurenci dosegli dve zmagi, in sicer obe v enojcu. Pri moških je zmagal Blejec Luka Špič, pri ženskah pa Ljubljankinja Romina Stefančič. V dvojcu brez krmarja sta bila Blejca Grega Sračnjek in Miha Pirih druga, v dvojcu lahkih veslačev Koprčana Iztok in Gorazd Sulčič tretja, bronasto medaljo pa je v enojcu osvojila še ena veslačica Ljubljankinja Petja Rogelj.

OSILNICA - Tretja tekma za J&B Rating 1999, sedemkilometrski spust po reki Kolpi, ki se ga je udeležilo 19 moštev, ni

postregel s presenečenji. Zmagovalci vseh letošnjih preizkušenj, člani ekipe Bober I, so tudi tokrat dokazali, da upravično nosijo majice vodilnih v prvenstvu. Drugo mesto je osvojila ekipa Sulec Marinar, tretje pa Forstek Hrastrnik I.

MURCIA, Španija - Slovenska ženska teniška reprezentanca je v polfinalu prve evroafriške skupine pokala Fed pripravila veliko presenečenje in se uvrstila v kvalifikacije za eno prvo mesto v svetovni skupini. Srebotnikova je premagala 16. igralko z lestvice WTA Coetzer, Križanova je izgubila z Deswartovo (7:5, 6:3), v igri dvojic pa sta naši zmagali s 6:4 in 6:3. Pred tem so premagale Gruzijo, nato pa še Poljakinje.

LJUBLJANA - Na ljubljanski finalni prireditvi najmnogičnejšega slovenskega šolskega športnega tekmovanja, šolske košarske lige (ŠKL), je naslov najboljšje ekipe osvojila OŠ Pod Goro iz Slovenskih Konjic. V finalu so Konjičani premagali OŠ Žiri. V tekmi za 3. mesto je bila OŠ Pivka boljša od OŠ Sladki vrh.

Mali oglasi

TURIZEM

el. 4441-1264 / 1265

Letalske karte, rezerva hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu

LEGAJO N° 3545-82

H. Yrigoyen 2742 - San Justo
ADVOKATI

dr. Marjana Poznič - odvetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148

dr. Franc Knavs, dr. Bernard Knavs, dr. Veronika Knavs - odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadstr. „E“ - Capital - Tel. in faks: 4374-7991 in 4476-0320.

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Bogotá 3099, 2° B, Capital. Torek in petek od 16. do 20. Tel.: 4613-1300

Dr. Héctor Fabián Lo Faro (Miklič). Odvetnik. Vsak dan od 15 do 20 ure. Almaguer 3351, 1. nadstr. "F", San Justo. Tel. 4482-5624.

VIDEO

Marjan Vivod - video posnetki, filmanje z eno ali več kamerami. Predhodni proračun in zagotovljen termin izdelave. Padre Castañer 366 - (1708) Morón Tel.: 4696-8842 - E-mail: vivodine@overnet.com.ar

FOTOGRAF

Marko Vombergar - Kvalitetno razvijanje fotografskih filmov: 36 posnetkov 10x15 \$ 10.- Garibaldi 2308 - (1754) Villa Luzuriaga - Tel.: 4659-2060 - E-mail: marko@pinos.com

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda - Azcuénaga 77 - (1704) Ramos Mejía - Bs. As. - Tel./Fax: 4656-3653

Kreditna Zadruga SLOGA - Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA - Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA - PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje ob sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA - PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandezias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 4755-1266 - Uraduje ob četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

Cena največ štirih vrstic \$ 4.- za enkratno objavo, za vsak mesec - 4 številc - \$ 12.-

Zveza slovenskih mater in žena

Iz tradicije pa iz želje in celo potrebe združevati se z enakomisličimi tudi v tujini, pogovoriti se v svojem materinskem jeziku o temah, ki so pereče ali privlačne za osebno izobrazbo in domači krog, kakor tudi reševati probleme, ki jih v tkivo slovenske zdomske skupnosti vnaša takoimenovana moderna družba, ter dohitevati z obzirno oskrbo primere tvarne in duhovne revščine, še preden se ti zaostrijo - s tem namenom je nastala **Zveza slovenskih mater in žena v Buenos Airesu** leta 1966. Zvezo s pravilnikom so zamislile Frančiška Reja, Tilda Eiletz, Marjana Batagelj in Pavlina Dobovšek s pomočjo duhovnega asistenta dr. Jureta Rodeta. Pozneje se je izkazala nujnost po socialnem odseku... Gonilne sile so: 1. Vzgajati otroke v zavesti, da so slovenskega rodu. 2. Posredovati mladini slovenske običaje in tradicije. 3. Pomagati osamelemu in pomoči potrebnemu rojaku. 4. Ostajati zveste načelom, zaradi katerih so zapustile domovino.

(ZBORNİK Zedinjene Slovenije, str. 571).

Knjigo lahko še vedno nabavite v pisarni ZS, v Slogi in pri poverjenikih. Cena broširanemu izvodu \$ 80.- trdo vezanemu pa \$ 100.- Dostavimo jo tudi po pošti. Priporočena poštnina za Argentino \$ 10.-; za Ameriko \$ 45.-; za Evropo in ostali svet \$ 55.-

39. obletnica Slovenskega doma v San Martinu bo 16. maja

Obvestila

PETEK, 30. aprila:

Predavanje Draga Jančarja: „Pisatelj in demokracija - Temna stran meseca“ pod okvirjem SKA ob 20. uri v Slovenski hiši.

NEDELJA, 2. maja:

39. obletnica v Slovenskem domu v Carapachayu s celodnevno prireditvijo.

SREDA 5. maja:

Zveza slov. mater in žena vabi na redni sestanek v Slovenski hiši ob 16. Predaval bo dr. Jure Rode: „Marija Pomagaj in naš maj“.

PETEK, 7. maja:

Predavanje Srečka Gaserja: „Kulturno življenje Slovencev v Clevelandu“ pod okvirjem SKA ob 20. uri v Slovenski hiši.

SOBOTA, 8. maja:

Redni pouk Slovenskega srednješolskega tečaja ob 15. uri v Slovenski hiši.

NEDELJA, 9. maja:

Vseslovensko celodnevno romanje v Lujan. Ob 10. romarska sv. maša; ob 13.45 popoldanska pobožnost.

ČETRTEK, 13. maja:

Seja upravnega odbora Zedinjene Slovenije, ob 20. v Slovenski hiši

SOBOTA, 15. maja:

Redni pouk Slovenskega srednješolskega tečaja ob 15. uri v Slovenski hiši.

NEDELJA, 16. maja:

Obletnica v Slovenskem domu v San Martinu.

NEDELJA, 23. maja:

Žegnanje pri Mariji Pomagaj v Slovenski hiši.

SOBOTA, 29. maja:

Redni pouk Slovenskega srednješolskega tečaja ob 15. uri v Slovenski hiši.

SOBOTA, 5. junija:

Redni pouk Slovenskega srednješolskega tečaja ob 15. uri v Slovenski hiši.

SOBOTA, 19. junija:

Redni pouk Slovenskega srednješolskega tečaja ob 15. uri v Slovenski hiši.

Slovenska kulturna akcija

vabi na predavanje, ki ga bo imel

priznani slovenski pisatelj in publicist

Drago Jančar

z naslovom

Pisatelj in demokracija - temna stran meseca

v petek, 30. aprila ob 20. v Slovenski hiši, R. L. Falcón 4158

Slovenska kulturna akcija

vabi na predavanje, ki ga bo imel slovenski kulturni delavec v ZDA

SREČO GASER

z naslovom

Kulturno življenje Slovencev v Clevelandu

v petek, 7. maja 1999, ob 20. uri v Slovenski hiši, Ramón L. Falcón 4158

KJE JE SKRIVNOST USPEHA?

V DOBRI IN VARNI NALOŽBI!

Priključite se nam! 3.322 naših članov priča o uspehih.

Če imate Karto Sloga, boste deležni poleg lepih ugodnosti še udeležbe pri nagradnem žrebanju za dve nagradi:

1.) vozovnica **BUE-LJU-BUE** in U\$S 1.000.-

2.) 10 dni POČITNIC V HANŽELIČEVEM DOMU (poleti, 2 osebi)

Vedno smo vam pripravljene pomagati najti najboljšo rešitev.

Telefon za vas:: 4656-6565

SLOGA DA VEČ! V SLOGI JE MOČ!

Correo Argentino Suc. 7
FRANQUEO PAGADO
Cuenta N° 7211
Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 881153

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
Director: Valentin B. Debeljak
Propietario:
Asociación Civil Eslovenia Unida
Redacción y Administración:
RAMON L. FALCON 4158
(1407) BUENOS AIRES
ARGENTINA
Teléfono: (54-11) 4636-0841
Telefax: (54-11) 4636-2421
e-mail: esloveniau@impsat1.com.ar
e-mail: debeljak@pinos.com

Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.
Uredniški odbor:
Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,
Gregor Batagelj

Naročnina Svobodne Slovenije:
za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti pa \$ 70; obmejne države Argentine 105 USA dol.; ostale države Amerike 120 USA dol.; ostale države po svetu 130 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 75 USA dol. za vse države.

Čeke na ime „Eslovenia Libre“

Stavljenje, oblikovanje in tisk:
TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - (1101) Buenos Aires - Argentina - Tel.: 4307-1044 - Fax: 4307-1953
E-mail: vilko@ciudad.com.ar

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI

27. aprila 1999

1 dolar	180,02 SIT tolarjev
1 marka	97,67 SIT tolarjev
100 lir	9,87 SIT tolarjev

Zedinjena Slovenija

išče

uradniško moč

za poldnevni urnik po dogovoru.

Bistveno je temeljito obvladanje slovenščine in znanje računalništva.

Pisne ponudbe se sprejemajo do 7. maja v društveni pisarni.

V Bogu počiva moja duša, od Njega mi pride rešenje.

Po dolgi bolezni je 20. aprila 1999 v 77. letu starosti odšla po plačilo k Bogu naša ljuba

Zdenka Gornik

Zahvaljujem se dobrim sestram in vsemu osebju v zavodu Sv. Vincencija za vso požrtvovalno oskrbo.

Hvaležna sem ge. Martini Devjakovi, ki jo je v vsej njeni bolezni z obiskii spremljala. — Hvala tudi ostalim, ki ste jo obiskovali.

Bog povrni vsem, ki ste ji v slovo poklonili cvetje in jo na zadnji poti spremljali z molitvijo.

Hvala g. župniku Tonetu Bidovcu za molitve ob krsti in gg. duhovnikom prelatu J. Guštinu ter župnikoma A. Pintariču in F. Cukjatiju za somaševanje. Posebna zahvala pa prelatu J. Škerbcu pa vso pomoč, za pogrebno sv. mašo, za poslovilne besede in spremstvo pri pogrebu.

Pokojno Zdenko priporočam vsem v molitev.

Za njo žalujejo:
prijateljica Angelca Klanšek,
v domovini pa sestra Tilka Kranjc z družino